

Stemadvies over de grens

Na StemWijzer en Wahl-O-Mat nu ook StemWijzer Duitsland

Achtergrond - 29 augustus 2005

(29 augustus 2005) Het Duitslandweb introduceert vandaag de [StemWijzer Duitsland](#). Door het beantwoorden van dertig stellingen kunnen Nederlanders hun politieke voorkeur bepalen en inzicht krijgen in de Duitse verkiezingsthema's. Deze StemWijzer is een bewerking van de Wahl-O-Mat, die de Duitsers een stemadvies geeft bij de komende Bondsdagverkiezingen. Het begon echter allemaal in Nederland, waar het Instituut voor Publiek en Politiek in 1989 de inmiddels succesvolle methode ontwikkelde om mensen bewuster hun stem te laten uitbrengen.

door Daan Heijbroek

De initiator van de StemWijzer in Duitsland was Heino Gröf van de [Bundeszentrale für politische Bildung](#) (BPB), de Duitse evenknie van het IPP. Hij was bevriend geraakt met Jochum de Graaf door eerdere samenwerking tussen beide instituten. In 2000 is het BPB, in nauwe samenwerking met het IPP, begonnen met de ontwikkeling van de [Wahl-O-Mat](#). In 2002 werd de online stemtest voor de Bondsdagverkiezingen gelanceerd. Het aantal bezoekers was in de eerste drie dagen zeer gering. Dit veranderde toen Harald Schmidt, een bekende Duitse talkshow-presentator, de Wahl-O-Mat live in de uitzending deed. "Het aantal bezoekers van de Wahl-O-Mat explodeerde", aldus Pamela Brandt, projectleider van de Wahl-O-Mat: "Het was een onverwacht succes."

Brandt legt uit dat de partijen in Duitsland anders reageerden op de Wahl-O-Mat dan in Nederland: "Ze vinden het lastig om hun standpunten beknopt weer te geven." In eerste instantie waren de partijen niet erg enthousiast. Dit veranderde alleszins toen er meer media-aandacht voor de Wahl-O-Mat kwam en deze in het eerste jaar 3,6 miljoen mensen bereikte: "De partijen realiseren zich nu dat de Wahl-O-Mat een belangrijk instrument is geworden. Maar de Wahl-O-Mat is nog geen instituut zoals de StemWijzer in Nederland", aldus Brandt. Wellicht zullen de verkiezingen van 18 september daar voorgoed verandering in brengen.

Jongeren

De Wahl-O-Mat werd in eerste instantie gemaakt om jongeren betrokken te laten zijn bij de politiek. Naarmate het gebruik van internet populairder werd, steeg ook de gemiddelde leeftijd van de deelnemers aan de Wahl-O-Mat: "50 Procent van de gebruikers van de Wahl-O-Mat is jonger dan dertig jaar en dus ook 50 Procent ouder", grapt Brandt.

De thema's die in de Wahl-O-Mat worden aangesneden komen overeen met de relevante thema's die de partijen in hun verkiezingsprogramma's gebruiken. Geen enkele partij wordt volgens Brandt "door de Wahl-O-Mat bevoor- of benadeeld". Een verschil met de Nederlandse StemWijzer is dat de stellingen in Duitsland in eerste instantie worden samengesteld door een team van jongeren.

Net als in Nederland volgt het grootste deel van de Duitse kiezers het advies van de Wahl-O-Mat niet op, blijkt uit de enquête van het BPB. 80 Procent van de gebruikers weet, voor het invullen van de Wahl-O-Mat, al op welke partij hij/zij zal gaan stemmen. Het beïnvloeden van deze keuze is volgens de makers ook niet de belangrijkste doelstelling. Het gaat om creëren van politieke bewustwording.

Na het succes van 2002 is de Wahl-O-Mat ingezet bij vijf deelstaatverkiezingen en de Europese verkiezingen. In totaal hebben 5 miljoen mensen in Duitsland een stemadvies van de Wahl-O-Mat gekregen. Drie weken voor de verkiezingen van 18 september lanceerde de Bundeszentrale de nieuwste versie van de online kieswijzer.

Verkiezingsstrijd

De Wahl-O-Mat is de basis voor de StemWijzer Duitsland, de Nederlandse versie van de Wahl-O-Mat, die het Duitslandweb vandaag introduceert. Deze stemhulp heeft het Duitsland Instituut Amsterdam in samenwerking met het Instituut voor Publiek en Politik en de Bundeszentrale für politische Bildung de StemWijzer Duitsland gemaakt. De bezoekers van de StemWijzer moeten oordelen over thema's zoals de toetreding van Turkije, afschaffing van de dienstplicht en de invoering van een snelheidslimiet op de Duitse snelwegen.

"De StemWijzer Duitsland biedt een unieke kans voor de Nederlanders om een inzicht te krijgen in de Duitse politieke thema's. Ook is het interessant om de Nederlandse situatie te spiegelen aan de Duitse", aldus Ton Nijhuis, wetenschappelijk directeur van het [Duitsland Instituut Amsterdam](#). De Nederlanders kunnen zich op deze manier verdiepen in de standpunten van de Duitse politieke partijen en de sfeer proeven van de verkiezingsstrijd.

Daan Heijbroek studeert geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en loopt

stage bij het Duitslandweb

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3784/stemadviesover-de-grens>